

ния и открития ще отстранятъ неминуемо робството по цѣлия свѣтъ. „Ето начертаниятъ отъ самата природа естественъ п ж ть къмъ щастие на човѣшкия родъ, а следователно и на нашия народъ“. И тогава, въ 1862 г., както и по-рано въ 1830 год., при опита на Мамарчова да увлѣче сливенци въ единъ бунтъ противъ Турция, той предвижда сигурната провала на едно мѣстно народно възстание и неизказанитѣ беди за невинното население, като последица отъ това. И за него, критичния реалистъ и поклонника на постепенната еманципация, е по-важно да се спастрятъ нови изпитания на изстрадалия народъ, може-би нечувани жестокости на озлобенитѣ турски пълчища надъ беззащитната рая, отколкото да се правятъ хероични демонстрации предъ Европа, безъ изгледъ на каквото и да е успѣхъ вътре и на каквато и да е помощ отъ вънъ. Така погледнато, противодействието на Селимински въ Бѣлградъ трѣбва да се преценява не само отъ гледище на хайдушката романтика, намѣрила своя вдъхновенъ херой въ лицето на Раковски, но и отъ гледище на идеологията за мирно културно развитие като предпоставка на политически-тѣ завоевания и на държавната независимостъ, поддържано вътре въ Турция отъ мъже като Славейкова, Чомакова и Кръстовича, а между емиграцията въ Ромъния и Русия отъ далновидни хуманисти като Априлова и Селимински.

За характеристика на дадения случай бихме могли да приведемъ и бързото разочарование, настъпило у самия Раковски. Той е образувалъ своята легия съ явното намѣрение да се възползува отъ военния конфликтъ между Сърбия и Турция презъ 1862 г., за да нахлуе съ една добре екипирана чета отъ 1200 души въ България и повдигне цѣлата страна, щомъ достигне по билото на Стара-планина въ старопрестолното Търново. Но той е останалъ тежко измаменъ, когато князь Михаилъ III се споразумява, подъ натискъ на великитѣ сили, съ Високата порта, и легията отъ 500 души, която се е проявила отлично при обсадата на турския гарнизонъ въ Бѣлградъ презъ юлий и августъ 1862 г., трѣбва наложително да бжде разпуснатата. Планътъ за „хайдушки горски бойове“, въ които ще участвуватъ до 500 хиляди храбри българи отъ дветѣ страни на Балкана, тъй примамливъ за въображението на войводата, е тутакси забравенъ; и на Панайотъ Хитова,